

Datum raad 6 april 2023
Datum college 28 februari 2023

Zaaknummer 2282338

Portefeuille Ruimtelijke ordening en infrastructuur
J.T. van Burgsteden

Onderwerp Klimaatrobuust herinrichten Erp-Oost

Samenvatting

De wijk Erp-Oost is voorzien van een rioolstelsel wat gedeeltelijk aan vervanging toe is. Daarnaast is de verharding van de wijk aan het einde van de levensduur. Besloten is om via het Jaarprogramma Openbare Ruimte (JOR) 2021 en het Programma Water en Riolering (PWR) 2022-2026 budget ter beschikking te stellen voor de herinrichting van deze wijk. Om in te spelen op de grote klimaatomslog zou de herinrichting klimaatrobuust uitgevoerd moeten worden. Bij meer gedetailleerde uitwerking van de plannen is gebleken dat de al beschikbaar gestelde budgetten niet toereikend zijn. In dit voorstel wordt extra budget aangevraagd.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad

De herinrichting van de wijk Erp-Oost is opgenomen in het JOR 2021 en het PWR 2022-2026.

Behandeling in commissie

23 maart 2023

Ontwerpbesluit gemeenteraad

De gemeenteraad wordt voorgesteld om:

1. aanvullend krediet voor herinrichting Erp-Oost ad. € 871.000 voor verhardingen, groen, kabels en leidingen en openbare verlichting beschikbaar te stellen;
2. de dekking van de kapitaallasten ad. € 38.807 van dit aanvullend krediet te dekken in de begroting 2024 en verder ten laste van het begrotingsresultaat;
3. aanvullend krediet voor herinrichting Erp-Oost ad. € 595.000 uit de Spaarvoorziening Riolering beschikbaar te stellen.

Waarom naar de raad

De gemeenteraad is bevoegd om extra budgetten vast te stellen.

Aanleiding

Momenteel wordt door de beleidsmedewerker Duurzaamheid gewerkt aan het opstellen van een klimaat adaptatie strategie met daarbij een dekkingsvoorstel. Vooruitlopend daarop is het noodzakelijk dat indien er wijkherinrichtingsplannen op stapel staan zoals Erp-Oost, ingegeven vanuit de gedachte van werk met werk maken, om de herinrichting klimaatrobuust uit te voeren. In de oorspronkelijke raming in 2020 is rekening gehouden met rioolvervanging en gedeeltelijk ook het aanleggen van een gescheiden hemelwaterriool. Bij uitwerking van het plan bleek dat het domeinen Groen en Verharding niet of niet voldoende van een budget voorzien zijn om klimaatmaatregelen goed uit te voeren. Daarnaast was de scope van de wijkomvang vanuit Riolerings niet goed in beeld en is door de huidige inflatie sprake van significant hogere kosten voor de uitvoering. Deze constatering zijn naar voren gekomen vanuit een meer gedetailleerde uitwerking en budgetvorming.

Argumenten

1.1 aanvullend krediet voor herinrichting Erp-Oost ad. € 871.000 voor verhardingen, groen, kabels en leidingen en openbare verlichting beschikbaar te stellen;

De scope van het project is uitgebreid door de integrale vervanging van de afgeschreven verhardingen door gebakken straatstenen, aanpassingen aan openbare verlichting en het aanpassen van kabels en leidingen. Naast de uitbreiding van de scope zijn er ook forse prijsstijgingen (>25%) tussen de geraamde budgetten (prijspeil 2020) in het JOR 2021 ten opzichte van de huidige marktsituatie. Ten opzichte van het oorspronkelijke budget van € 1.770.000 (riolerings-verharding-groen) komt de prijsstijging als gevolg van de marktsituatie neer op circa € 442.500 (25%). Als gevolg van de scopewijziging zijn de meerkosten ten opzichte van het oorspronkelijke projectplan circa € 900.000.

Vanuit het JOR 2021 is budget ter beschikking gesteld voor de domeinen Groen en Verhardingen. Voor Groen is € 220.000 beschikbaar en voor Verhardingen € 300.000. De directieraming op basis van het definitieve ontwerp geeft de volgende kosten weer (inclusief reeds gemaakte kosten voorbereiding):

- Groen: € 281.300 (+ € 61.300 boven budget)
- Verhardingen: € 950.150 (+ € 650.150 boven budget)
- Openbare verlichting en aanpassen kabels en leidingen: € 159.550 (+ € 159.550 boven budget).

Voor verhardingen is de grootste afwijking, doordat in het definitieve ontwerp nieuwe gebakken straatstenen worden toegepast en binnen het projectgebied alle wegen worden vernieuwd. In het oorspronkelijke projectplan was dit niet opgenomen. In het oorspronkelijke project zouden de volgende wegen boven- en ondergronds worden vernieuwd:

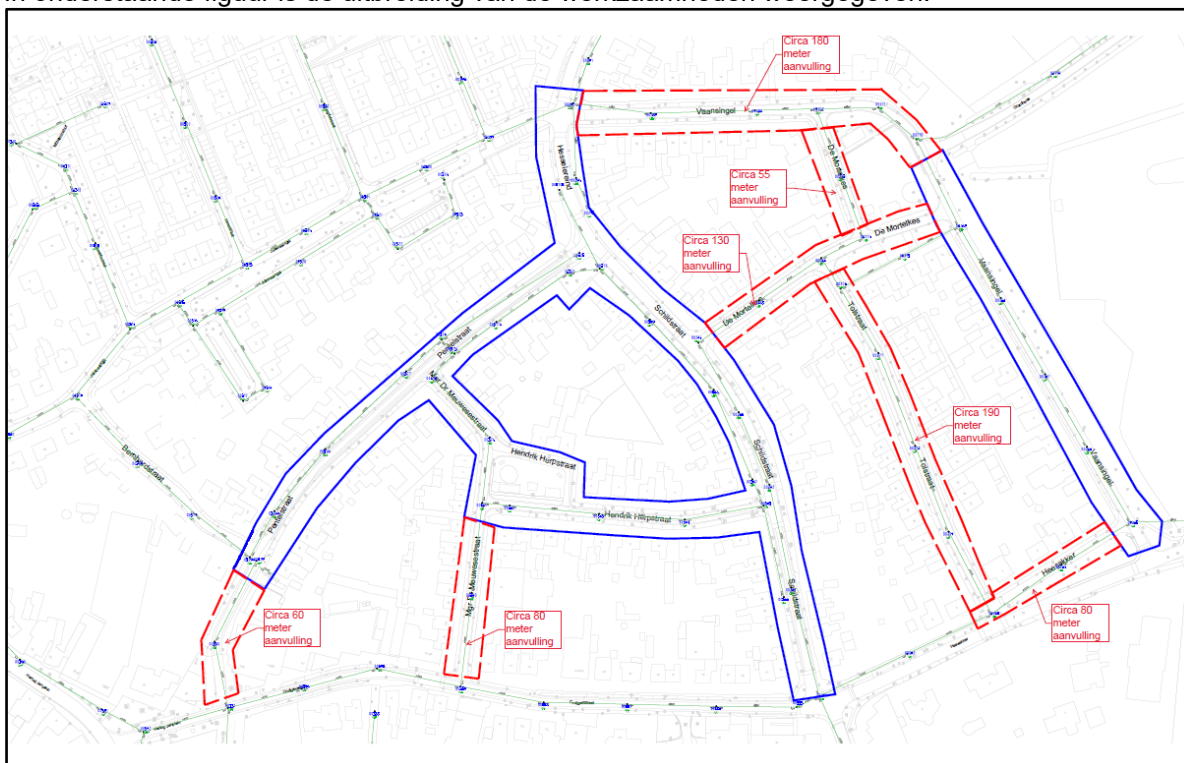
- Schildstraat en gedeelte Hesselereind (gedeelte tussen Heesakker en Vaansingel);
- Hendrik Herpstraat;
- Mgr. Meuwesestraat (gedeelte tussen Hendrik Herpstraat en Pentelstraat);
- Pentelstraat (gedeelte tussen Bernhardstraat en Schildstraat)
- Vaansingel (gedeelte tussen Heesakker en Groothees).

In de huidige uitwerking worden de volgende wegen boven- en ondergronds aangepakt:

- Schildstraat en gedeelte Hesselereind (gedeelte tussen Heesakker en Vaansingel);
- Hendrik Herpstraat;
- Mgr. Meuwesestraat (gedeelte tussen Cruijgenstraat en Pentelstraat = 80 meter toevoeging);
- Pentelstraat in zijn geheel (= 60 meter toevoeging);
- De Mortelkes (=185 meter toevoeging);
- Tolstraat (=190 meter toevoeging);
- Heesakker (gedeelte tussen Tolstraat en Vaansingel = 80 meter toevoeging);
- Vaansingel in zijn geheel (= 180 meter toevoeging).

In totaal wordt binnen de wijk Erp-Oost bijna 775 meter meer heringericht. Deze keuze is gemaakt omdat zowel de asphaltverharding (circa 40% van de wijk) in slechte staat verkeert en omdat de overige betonstraatsteenverharding (circa 60%) voor het grootste deel is afgeschreven. Een klein deel van de betonstraatstenen kan worden hergebruikt binnen de herinrichting.

In onderstaande figuur is de uitbreiding van de werkzaamheden weergegeven:

Figuur 1: Uitbreiding werkzaamheden Erp-Oost

De voorkeursvariant voor het toepassen van nieuwe gebakken straatstenen is bepaald op basis van duurzaamheid en de input vanuit burgerparticipatie. De minderkosten van betonnen straatstenen ten opzichte van gebakken straatstenen zijn voor dit project circa € 267.000. Naast betonnen straatstenen en gebakken straatstenen is een derde variant beschikbaar, betonnen straatstenen met een uitstraling van gebakken straatstenen. Deze variant zou voor Erp-Oost ten opzichte van betonstraatstenen minderkosten geven van circa € 209.000.

De keuze om toch gebakken straatstenen toe te passen is om de volgende redenen:

- De gebakken straatstenen worden in de praktijk minimaal 1 keer hergebruikt, vooral omdat de gebakken straatstenen naarmate deze ouder worden als mooier worden ervaren. Dit in tegenstelling tot een betonnen straatsteen of betonnen straatsteen met uitstraling van een gebakken straatsteen, deze verouderen sneller door weersinvloeden, strooizout en door beschadigingen dan de gebakken straatsteen. Daardoor worden de betonnen straatsteen of een betonnen straatsteen met uitstraling van een gebakken straatsteen vaak niet hergebruikt, maar afgevoerd. Hierdoor is de levensduur van de gebakken straatsteen fors hoger dan die van de betonnen straatsteen of een betonnen straatsteen met uitstraling van een gebakken straatsteen en is hierdoor ook meer duurzaam.
- De gebakken straatsteen heeft een hogere restwaarde dan de betonnen straatsteen of een betonnen straatsteen met uitstraling van een gebakken straatsteen.
- De gebakken straatsteen heeft de mooiste uitstraling in een woonwijk. Vanuit de burgerparticipatie is door de bewoners van Erp-Oost ook nadrukkelijk aangegeven dat hun voorkeur uitgaat naar gebakken straatstenen in hun wijk.

De kosten voor werkzaamheden aan de openbare verlichting en het aanpassen van de aanwezige kabels en leidingen waren niet begroot in het oorspronkelijke projectplan. Deze werkzaamheden zijn wel nodig voor de herinrichting van Erp-Oost. Naast de uitbreiding van de werkzaamheden zijn de uitvoeringskosten in de tussentijd met ruim 25% gestegen als gevolg van de marktsituatie. De oorspronkelijke raming is opgesteld in 2021, de beoogde uitvoering vindt plaats in 2023 / 2024.

Om te komen tot een juiste klimaat robuuste inrichting is het noodzakelijk om naast extra waterberging onder wegen en groen ook te werken aan hittestress bestrijding door meer groen/bomen met betere groeiplaatsen. Hierdoor is ook voor Groen een hoger budget nodig.

2.1 de dekking van de kapitaallasten ad. € 38.807 van dit aanvullend krediet te dekken in de begroting 2024 en verder;

Voor de aanvullende investering wordt het totaal van de afschrijvingskosten en rente over de afschrijvingstermijn gedekt door het opnemen van kapitaallasten in de begroting 2024 en verder. Op deze manier wordt de investering op een verantwoorde manier gedekt.

3.1 aanvullend krediet voor herinrichting Erp-Oost ad. € 595.000 uit de Spaarvoorziening Riolering beschikbaar te stellen.

In het Programma Water en riolering 2022-2026 is een kostendekkingsplan opgenomen waarin alle kosten van jaarlijkse exploitatie en investeringen zijn getotaliseerd per werkjaar. Er is aangegeven waar de dekking van de uitgaven vandaan moet komen. Op deze manier is de rioolheffing voor de vigerende planperiode bepaald. Voor het project Erp-Oost is in 2021 € 1.250.000 geraamd en opgenomen in het Programma Water en Riolerings 2022–2026.

De directieraming op basis van het definitieve ontwerp geeft de volgende kosten weer (inclusief al gemaakte kosten voorbereiding):

- Riolering: € 1.804.000

- Kosten klimaatadaptatie: € 205.000

In totaal zijn de kosten voor Riolering en Water € 2.009.000. Omdat we voor het project Erp-Oost een subsidie hebben ontvangen vanuit het Rijk voor klimaat adaptieve maatregelen van € 164.000 komt het eindtotaal voor Riolering en Water uit op € 1.845.000. Dit is € 595.000 hoger dan vooraf geraamd.

De extra opname vanuit de spaarvoorziening riolering is voor nu noodzakelijk omdat er tot op heden geen budgetadvies over de kosten voor klimaatadaptatie is vastgesteld. Er is wel een ambitie voor klimaatadaptatie, maar nog geen budget. Het budget wordt gegenereerd via het komende beleidsplan Klimaatadaptatie wat nu vanuit het team Duurzaamheid wordt opgesteld. Aangezien het beleidsplan nog niet gereed is, wordt voor de wijk Erp-Oost het budget gezocht onder de noemer van riolering. Naast de kosten voor klimaatadaptatie zijn er ook hogere kosten voorzien door een aantal extra rioolvervangingen en de toegenomen uitvoeringskosten als gevolg van de marktsituatie.

Kanttekeningen

1.1 aanvullend krediet voor herinrichting Erp-Oost ad. € 871.000 voor verhardingen, groen, kabels en leidingen en openbare verlichting beschikbaar te stellen;

De aanvullende kosten zijn voor een groot deel te wijten aan de uitbreiding van de scope van de werkzaamheden. Door de herinrichting van de wijk Erp-Oost worden alle straten voorzien van nieuwe gebakken straatstenen. Ook zijn er extra kosten voor groen, openbare verlichting en aanvullende werkzaamheden van kabels en leidingen. Als gevolg van de uitgebreide burgerparticipatie zijn aanvullende wensen meegenomen, wat een kostenverhogende factor met zich meebrengt.

2.1 de dekking van de kapitaallasten ad. € 38.807 van dit aanvullend krediet te dekken in de begroting 2024 en verder;

De dekking van de kapitaallasten drukt op de begroting over de afschrijvingstermijn van de investering.

3.1 aanvullend krediet voor herinrichting Erp-Oost ad. € 595.000 uit de Spaarvoorziening Riolering beschikbaar te stellen.

De Spaarvoorziening Riolering gaat door dit voorstel meer dan gepland omlaag. Het heeft voor nu geen invloed op de rioolheffing. Zoals opgenomen in het Programma Water en Riolering (PWR) is de Spaarvoorziening Riolering toereikend tot 2032. In het PWR is in 2023 een bedrag opgenomen om het PWR kostendekkingsplan te herzien. Bij deze herziening zal er een heroverweging van de kostendekkingsberekening plaats moeten vinden op het moment dat er meer duidelijkheid komt over de kosten van klimaatadaptatie en de budgettaire gevolgen daarvan.

Communicatie

Voor de herinrichting van de wijk Erp-Oost is een uitgebreid communicatieplan opgesteld en is in samenspraak met alle belanghebbenden (o.a. bewoners en waterschap Aa en Maas) het project voorbereid tot het huidige definitieve ontwerp.

Participatie

In diverse bijeenkomsten met de belanghebbenden, een projectwebsite en één op één gesprekken is in gezamenlijkheid een plan opgesteld wat uiteindelijk in de loop van 2023 qua uitvoering opstart.

Duurzaamheid

In de projecten wordt grootschalig ingezet op duurzaamheid op het gebied van waterberging en vergroening. Particulieren krijgen de mogelijkheid om in ieder geval de voorkant van hun woning van de riolering los te koppelen. Aandacht wordt ook geschonken aan afkoppelen aan de achterzijde van de woningen.

Met betrekking tot duurzaamheid wordt een PPP-scan (PPP staat voor People, Planet, Profit) uitgevoerd om ervoor te zorgen dat via de projecten invulling wordt gegeven aan een duurzame ontwikkeling op de thema's PPP. In de voorbereiding en aanbesteding van de werkzaamheden zal de scan worden opgenomen om een zo optimaal resultaat te bieden.

Financiële toelichting

In totaal resulteren de scopewijziging, prijsstijgingen en meenemen van klimaatadaptatie in extra beschikbaar te stellen krediet, zoals weergegeven in de volgende tabel.

Maatregelen riolering Erp-Oost FCL 71076	Beschikbaar gesteld in 2022 of eerder	Subsidiebijdrage impulsregeling	Totaal beschikbaar	Nog beschikbaar stellen aanvullend krediet (middels dit voorstel)	Waarvan 25% prijsstijgingen	Totaal Krediet
Optie 1: Nieuw gebakken straatstenen						
Vervanging verharding	300.000		300.000	650.150	75.000	950.150
Groenvoorziening	220.000		220.000	61.300	55.000	281.300
Openbare verlichting + kabels en leidingen			-	159.550		159.550
Riolering	1.250.000	164.000	1.414.000	595.000	312.500	2.009.000
Totaal	1.770.000	164.000	1.934.000	1.466.000	442.500	3.400.000

Tabel 1: Overzicht kredieten

Het aanvullend krediet (€ 595.000) voor riolering is niet in het PWR (programma water en riolering) opgenomen. Voorgesteld wordt om € 595.000 beschikbaar te stellen. Dekking vindt plaats via de Spaarvoorziening riolering.

Optie 1 (voorkeursvariant): het toepassen van gebakken straatstenen (conform directieraming)

Het aanvullend krediet (€ 871.000) voor verharding, groen, openbare verlichting en kabels en leidingen is niet via het JOR 2021 vastgesteld. Voorgesteld wordt om € 871.000 beschikbaar te stellen. Dekking vindt plaats via het opnemen van de kapitaallasten ad. € 38.807 van dit aanvullend krediet in de begroting 2024 en verder ten laste van het begrotingsresultaat.

Optie 2: het toepassen van betonnen straatstenen in plaats van gebakken straatstenen

Bij het toepassen van betonnen straatstenen in plaats van gebakken straatstenen resulteert dit in een lager aanvullend krediet van € 603.900. De dekking hiervan vindt plaats via het opnemen van de kapitaallasten ad. € 27.233 van dit aanvullend krediet in de begroting 2024 en verder ten laste van het begrotingsresultaat.

Optie 3: het toepassen van betonnen straatstenen met uitstraling van gebakken straatstenen in plaats van gebakken straatstenen

Bij het toepassen van betonnen straatstenen met een uitstraling van gebakken straatstenen in plaats van gebakken straatstenen resulteert dit in een lager aanvullend krediet van € 662.300. De dekking hiervan vindt plaats via het opnemen van de kapitaallasten ad. € 29.763 van dit aanvullend krediet in de begroting 2024 en verder ten laste van het begrotingsresultaat.

Planning

Vanaf heden tot medio 2020 tot heden loopt het voorbereiding – en participatieproces. Aanbesteding van de werkzaamheden is voorzien medio 2023. Hierna volgt de uitvoering van de werkzaamheden tot eind 2024.

Rechtsbescherming

Niet van toepassing

Monitoring en evaluatie

De maatregelen die genomen worden zullen de jaren na aanleg goed gemonitord worden om zo te blijven leren hoe zaken klimaatrobust het beste aan te pakken in de gemeente Meierijstad.

Bijlagen

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 februari 2023

Besluit gemeenteraad:

1. aanvullend krediet voor herinrichting Erp-Oost ad. € 871.000 voor verhardingen, groen, kabels en leidingen en openbare verlichting beschikbaar te stellen;
2. de dekking van de kapitaallasten ad. € 38.807 van dit aanvullend krediet te dekken in de begroting 2024 en verder ten laste van het begrotingsresultaat;
3. aanvullend krediet voor herinrichting Erp-Oost ad. € 595.000 uit de Spaarvoorziening Riolering beschikbaar te stellen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 6 april 2023

De raad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

A.F.J. Franken MSc

ir. C.H.C. van Rooij